

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2797 ff.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Blem: Tanken om Oprettelsen af en Kreditforening for Kommuner her i Landet er ikke ny. Der har været et Forslag i Landstinget i samme Anledning som dette her, der saa at sige er taget derefter, kun med en ganske lille Forandring i § 2. Dette Forslag fremkom i 1887—88, og det fremkom efter meget grundige Overvejelser i de forskellige kommunale Raad. Naar man læser Betænkningen saa vel som Rigsdagstidenden angaaende Forhandlingerne i Landstinget om Oprettelsen af en kommunal Kreditforening, saa vil man deraf kunne se, at det ophjæs, at et gammelt Sogneraad- og Amtsradsmedlem i Sylland havde fundet det uheldigt, at Kommunerne maatte give højere Renter og fik i Reglen dyrere Laan, end Privatmænd kunde faa. Han havde erfaret, at som Regel betalte man 5 pCt. i Rente, et Par Procent i Afdrag, og i Almindelighed 7 pCt. Provision for at erholde Laan til Kommunerne, uagtet private Folk i Kreditforeningerne paa samme Tid kunde erholde Laan med en Kurs nær ved pari til 4 pCt Rente og 1 pCt. Afdrag. I den Anledning henvendte han sig til forskellige kommunale Raad, og der blev da holdt et Møde i Viborg den 9de Januar 1885. Her var mødt delegerede fra 9 Amtsråd og 17 Byraad i Sylland, og Indenrigsministeren var ogsaa med som delegeret fra Aarhus Amt. Paa Mødet blev man enig om at give den fremstattede Tankes sin Tilslutning, og siden, den 9de Marts 1885, holdtes der for Dernes Vedkommende Møde i Kjøbenhavn; der mødte her delegerede for 5 Amtsråd og 22 Byraad for Derne, og man enedes om at nedlægge et Udvalg paa 9 Medlemmer. Dette Udvalg foranstaltede saa et Fællesmøde afholdt i Fredericia den 19de September 1885, hvor der mødte delegerede fra 34 forskellige Amtsråd og Byraad omkring i Landet, og man vedtog paa dette Møde Udsigt til en Kreditforening saa vel som Statutter, og valgte ogsaa en Bestyrelse paa 3 Medlemmer og et Repræsentantskab paa 9 Medlemmer, og man gik ud fra, at Kreditforeningen burde oprettes, naar der var anmeldt Laan til en Sum af $\frac{1}{2}$ Million Kr. i alt, og naar Laanensummen var stegen til 2 Millioner Kr. skulde først Valgretten for de kommunale Raad, som havde optaget Laan, indtræde, saaledes at de valgte Bestyrelse og Repræsen-

tantskab. Der kom ikke Lovforslag angaaende denne Sag frem i den første Rigsdagsforsamling der efter, men i den næste indbragtes Forslaget privat i Landstinget; dog her fik det den Skæbne, at af det Udvalg paa 5 Medlemmer, som blev nedsat om denne Sag, indstillede de 3 Medlemmer Forslaget til Forskættelse, hvorimod to Medlemmer indstillede det til Vedtagelse. Betænkningen udkom 24de Februar 1888, og af Rigsdagstidende vil man se, at der ikke kom nogen yderligere Forhandling ud af Forslaget, og senere har der ikke været noget Forslag fremme i Rigsdagen om den Sag. Paa Agrammødet var det nu igen fremme, om man ikke kunde skaffe billigere Laan ogsaa for Kommunerne, og derfor er Forslaget nu atter kommet frem. Derfor man stiller det Spørgsmaal, om der er Trang til en saadan Kreditforening nu for Tiden, og om ikke Kommunerne kunne faa de Pengelaan, de ønske, til lige saa billig Rente, som de vilde kunne faa ved Oprettelsen af en ny Kreditforening, tror jeg dog, at Svaret bliver saaledes, at de ved en Kreditforening, hvor Administrationen ikke er alt for dyr, eller maasse ved at man gav de allerede bestaaende Kreditforeninger Tilladelse til at holde en aaben Serie ved Siden af den almindelige, de have, og ved at man gav dem Tilladelse til at laane ud til Kommunerne, paa Betingelser, som her foreslaas, vilde kunne erholde billigere Laan. Jeg har forsøgt at faa fat i Regnskaber for at se, hvad Rente Kommuner egentlig give; men det er ikke saa let at faa fat paa; selv af Livsforsikringsanstaltens Regnskaber, som vi jo have i Ministerialtidende, kan man ikke se, hvad Rente de give; men jeg antager ikke, der gives mere end 4 pCt. Loven af 15de Marts 1887 paabyder jo, at Livsforsikringsanstalten ikke maa tage mere end 4 pCt., og saa skulde man altsaa synes, at siden den Tid maatte Livsforsikringen have saant store Summer ud til Kommunerne. Men det er ingenlunde Tilfældet. Jeg har et Uddrag af de 12 sidste Aars Regnskaber for Livsforsikringsanstalten, og deraf viser det sig, at dens Laanensummer til Kommunerne i Regnskabsaaret 1891—92 kun udgjorde 4,990,000 Kr., og der har været en stadig Nedgang siden 1886—87. Fra 1880—81 til 1886—87 har det været opført, at Livsforsikringsanstalten har haft ubestaaende — som Laan til Kommunerne — 7 à $7\frac{1}{2}$ Millioner Kr.; der har været Aar, hvor man har laant 800,000 Kr. ud til Kommunelaan, men i det sidste Aar har det kun været 176,000 Kr. og i næstsidste Aar var det kun 59,300 Kr., saa det undrer mig noget, at Laanene hos Livsforsikrings-